কৃষ্ণকান্ত সন্দিকৈ ৰাজ্যিক মুক্ত বিশ্ববিদ্যালয়

হাউচফেড কম্প্লেক্স, দিছপুৰ, গুৱাহাটী-৭৮১ ০০৬

উদ্যান শস্যৰ ব্যৱসায়িক নার্ছাৰী পৰিচালনাৰ চার্টিফিকেট পাঠ্যক্রম

(CERTIFICATE IN COMMERCIAL NURSERY MANAGEMENT FOR HORTICULTURAL CROPS)

খণ্ড ১

পাঠ্য তালিকা **(Contents)** ঃ

অধ্যায় ১ ঃ ব্যৱসায়িক নার্ছাৰী পৰিচালনাৰ সৈতে পৰিচয়

অধ্যায় ২ ঃ ব্যৱসায়িক নার্ছাৰী পৰিকল্পনা আৰু আঁচনি

অধ্যায় ৩ ঃ নার্ছাৰীৰ বাবে প্রয়োজনীয় সা-সঁজুলি

অধ্যায় ৪ ঃ প্রজনন পদ্ধতি

অধ্যায় ৫ ঃ কিছুমান ব্যৱসায়িকভাৱে গুৰুত্বপূর্ণ ফুলৰ প্রজনন পদ্ধতি

অধ্যায় ৬ ঃ আলু, মূঢ়া আৰু ইহঁতৰ কটা অংশৰ দ্বাৰা প্রজনন

পাঠ্যবিষয়ৰ পৰিচয়

উদ্যান শস্যৰ ব্যৱসায়িক নার্ছাৰীৰ পৰিচালনা ঃ

বৰ্তমান সময়ত নগৰ-মহানগৰসমূহত দিনক দিনে বিভিন্ন ধৰণৰ ফুল, ফল আৰু অলংকাৰিক গছৰ চাহিদা বাঢ়ি আহিছে। বৰ্দ্ধিত নগৰ-মহানগৰসমূহত পৰিয়ালগত আৰু ৰাজহুৱা প্ৰমোদ্যানসমূহৰ সংখ্যা বঢ়াৰ লগে লগেই উদ্যান শস্যৰ গুৰুত্ব তথা চাহিদা বহুগুণে বৃদ্ধি হৈছে। এখন সু-শোভিত, সুন্দৰ সমাজত বসবাস কৰাৰ মানসিকতাৰ বাবে এই বিভিন্ন ধৰণৰ গছ-গছনিসমূহৰ যত্ন তথা পৰিচৰ্যাৰ প্ৰতি লোকসকল আগ্ৰহী হৈছে। প্ৰায় সকলো লোকেই বিভিন্ন ধৰণৰ সুন্দৰ সুন্দৰ ফুলৰ ফুলনি বা অলংকাৰিক গছৰ বাৰী এখন ওখ বিল্ডিঙতেই হওক বা কাৰ্যালয়, কাৰখানা, ব্যৱসায়িক বাহৰ, চিকিৎসালয়, ঘৰৰ বাৰী, নগৰ-মহানগৰৰ ৰাস্তাৰ দাঁতি আদিত পতাৰ বাবে আগ্ৰহী। সেইবাবে ক্ৰমাগতভাৱে উদ্যান শস্যৰ ৰোপণ সামগ্ৰীৰ চাহিদা বাঢ়িবলৈ ধৰিছে। তদুপৰি ঘৰুৱাভাৱে বাৰীতে কৰিব পৰা বিভিন্ন ফলৰ গছ, শাক-পাচলি আদিৰো গুৰুত্ব বঢ়াৰ বাবে ব্যৱসায়িক নার্ছাৰী প্ৰস্তুতকৰণ এটা উৎপাদনক্ষম বৃত্তিলৈ পৰিবৰ্তিত হৈছে। বৰ্তমান সময়ত নার্ছাৰী ব্যৱসায়ৰ জৰিয়তে কম খৰচত, কম ঠাইতে স্ব-নিয়োজনৰ যথেষ্ট সম্ভাৱনীয়তা আছে।

এইসকলো কথা মনত ৰাখিয়েই 'উদ্যান শস্যৰ ব্যৱসায়িক নার্ছাৰী পৰিচালনা' বিষয়টো তলত উল্লিখিত উদ্দেশ্যেৰে আগবঢ়ালো হৈছে—

১) বিভিন্ন উদ্যান শস্যৰ গুণগত মানসম্পন্ন নার্ছাৰী উৎপাদনৰ পদ্ধতি সম্পৰ্কে বৈজ্ঞানিক জ্ঞান প্ৰদান কৰা।

২) ব্যৱসায়িক নার্ছাৰীৰ উপযুক্ত পৰিচালনাৰ বাবে প্ৰয়োজনীয় কৌশলসমূহৰ উন্নীতকৰণ।

এই ছমহীয়া পাঠ্যক্ৰম তিনিটা ভাগত ভাগ কৰি প্ৰথম দুটা ভাগত বিষয় পাঠ্যক্ৰম আৰু তৃতীয় ভাগত ব্যৱহাৰিক পাঠ্যক্ৰম অন্তৰ্ভুক্ত কৰা হৈছে।

উদ্যান শস্যৰ ব্যৱসায়িক নার্ছাৰীৰ পৰিচালনাৰ চার্টিফিকেট পাঠ্যক্রম

খণ্ড ১

বিশদ পাঠ্য তালিকা

		নম্বৰ	পৃষ্ঠা নং
অধ্যায় ১ ঃ	**ব্যৱসায়িক নার্ছাৰী পৰিচালনাৰ সৈতে পৰিচয়**	**১০**	**৭-১৭**
	ভাৰতবর্ষত নার্ছাৰীৰ ব্যৱসায়, ব্যৱসায়িক নার্ছাৰীৰ সম্ভাৱনীয়তা, নার্ছাৰীৰ সংজ্ঞা, নার্ছাৰীৰ পৰিচালনা, বিভিন্ন ধৰণৰ অলংকাৰিক/ফুলৰ গছ, কিছুমান জনপ্রিয় অলংকাৰিক গছ।		
অধ্যায় ২ ঃ	**ব্যৱসায়িক নার্ছাৰী পৰিকল্পনা আৰু আঁচনি**	**১০**	**১৮-২৮**
	ঠাই নির্বাচন, পৰিকল্পনা আৰু আঁচনি, নার্ছাৰীৰ গাঁথনি, উন্নত জাতৰ মাতৃ গছ		
অধ্যায় ৩ ঃ	**নার্ছাৰীৰ বাবে প্রয়োজনীয় সা-সঁজুলি**	**১০**	**২৯-৪০**
	বিভিন্ন ধৰণৰ সা-সঁজুলি, টাব, গুটি গজোৱা ট্রে, গছত বন্ধা খুঁটি, ৰচী আৰু অন্যান্য		
অধ্যায় ৪ ঃ	**প্রজনন পদ্ধতি**	**৩০**	**৪১-৬৫**
	সংজ্ঞা, বীজৰ প্রজনন-বীজৰ দ্বাৰা প্রজনন, অংগজ প্রজনন— কলম, ডালধৰা, মুকুলন, জোৰা কলম, বিশেষ অংশৰ দ্বাৰা প্রজনন		
অধ্যায় ৫ ঃ	**কিছুমান গুৰুত্বপূর্ণ ফুলৰ প্রজনন পদ্ধতি**	**২০**	**৬৬-৭৬**
	ইন্দ্রমালতী ফুলৰ প্রজনন, ডালিয়া ফুলৰ প্রজনন, কণ্ডজাতীয় অলংকাৰিক ফুলৰ প্রজনন, গ্লেডিঅ'লাছৰ প্রজনন, ৰজনীগন্ধাৰ প্রজনন		
অধ্যায় ৬ ঃ	**আলু, মূঢ়া আৰু ইয়াৰ কটা অংশৰ দ্বাৰা প্রজনন**	**২০**	**৭৭-৮৩**
	শস্যৰ বিশেষ অংশ— আলু, মূঢ়া, পোখা আদিৰ দ্বাৰা প্রজনন		